

Co-funded by
the European Union

Dokument s priporočili za politiko

Politična priporočila za
Španijo, Grčijo, Slovenijo, Italijo, Turčijo in Romunijo.

COM

Circular Organic Management

Ta vsebina je bila pripravljena v okviru projekta COM št. 2022-1-ES01-KA220- SCH-000086157, ki se financira v okviru programa Erasmus+. Za vsebino te publikacije je odgovoren izključno koordinator projekta in ne odraža vedno stališč Evropske komisije ali nacionalne agencije.

To delo je zaščiteno z licenco Creative Commons Priznanje avtorstva 4.0 International License. Če si želite ogledati kopijo te licence, obiščite <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Table of Contents

Vsebina.....	2
Uvod.....	3
O projektu COM - Krožno ekološko upravljanje.....	4
O dokumentu s priporočili politike.....	6
Povzetek raziskave.....	7
Priporočila za posamezne države	
Španija.....	8
Grčija.....	9
Italija.....	10
Turčija.....	11
Romunija.....	12
Zaključek.....	13
Reference.....	16

Uvod

Organski odpadki so pomemben del vseh komunalnih odpadkov, saj vključujejo biološke materiale, kot so ostanki hrane, zelenjavni in sadni odpadki ter biološko razgradljivi materiali z vrtov in parkov. Čeprav je organske odpadke mogoče reciklirati in predelati v kompost ali bioplin, velika večina teh odpadkov še vedno konča na odlagališčih. Tam povzročajo okoljske težave, kot so emisije toplogrednih plinov (predvsem metana), onesnaževanje tal in podtalnice ter prispevajo k podnebnim spremembam.

Eden glavnih izzivov pri ravnanju z organskimi odpadki je nizka stopnja ločenega zbiranja in nezadostna infrastruktura za predelavo. Z večjo ozaveščenostjo, izobraževanjem in izboljšano infrastrukturo lahko organski odpadki postanejo dragocen vir za krožno gospodarstvo, ki podpira trajnostne prakse in zmanjšuje količino odpadkov, ki končajo na odlagališčih.

O projektu COM - Krožno ekološko upravljanje

Projekt COM - Circular Organic Management (COM), ki ga podpira program Erasmus+, je namenjen spodbujanju trajnostnih praks v evropskih šolah in širših skupnostih. Njegov glavni cilj je zmanjšati količino organskih odpadkov, ki so eden glavnih vzrokov za onesnaževanje in podnebne spremembe, ter spodbujati krožno gospodarstvo. Z izobraževalnimi programi in orodji projekt pomaga učiteljem, učencem in širši skupnosti razvijati kompetence za učinkovitejše ravnanje z organskimi odpadki, ozaveščati o pomenu recikliranja in spodbujati spremembe vedenja, ki bodo prispevale k bolj trajnostni prihodnosti.

Projekt se osredotoča na tri glavna področja: Izobraževanje in usposabljanje:

- Razvoj učnih paketov, ki bodo učitelje in študente usmerjali k boljšemu ravnanju z organskimi odpadki. Spodbujanje krožnega gospodarstva:
- Podpora šolam pri vključevanju krožnih praks, kot so kompostiranje, zmanjševanje količine odpadkov in ponovna uporaba.
- Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi: Aktivno vključevanje učencev, učiteljev in lokalnih oblasti v trajnostne projekte in prakse, ki prispevajo k širjenju znanja o ravnanju z organskimi odpadki

O dokumentu s priporočili za politike

Dokument s priporočili za politiko temelji na študiji o stanju na področju ravnanja z organskimi odpadki, vedenjskih vzorcih in okoljskem izobraževanju, ki je bila izvedena v okviru projekta COM. Namen tega dokumenta je na podlagi ugotovitev raziskave oblikovati konkretna politična priporočila, ki bodo pripomogla k izboljšanju ravnanja z organskimi odpadki v sodelujočih državah. Raziskava je pokazala, da so med sodelujočimi državami precejšnje razlike glede praks ravnanja z odpadki, ravni ozaveščenosti javnosti ter razpoložljivosti infrastrukture za zbiranje in obdelavo organskih odpadkov. Zato je ključnega pomena, da se pripravijo priporočila za posamezne države, ki bodo obravnavala edinstvene izzive in priložnosti vsake države.

Namen dokumenta je:

- opredelitev ključnih izzivov v vsaki državi na področju ravnanja z organskimi odpadki.
- zagotavljanje prilagojenih rešitev in politik za učinkovito ravnanje z odpadki ter spodbujanje krožnega gospodarstva.
- Povezati ugotovitve raziskave z oblikovanjem trajnostnih politik, ki bodo prispevale k zmanjšanju količine odpadkov in boljšemu izobraževanju o ravnanju z odpadki.

Dokument bo služil kot podlaga za razvoj strategij, ki bodo nacionalnim in lokalnim organom pomagale izboljšati infrastrukturo, izobraževanje in vedenjske vzorce prebivalstva v zvezi s trajnostnim ravnanjem z organskimi odpadki.

POVZETEK RAZISKAVE

V raziskavi, ki je bila izvedena v okviru projekta Circular Organic Management (COM), so bile analizirane trenutne prakse ravnanja z organskimi odpadki v šestih evropskih državah: Španiji, Grčiji, Sloveniji, Italiji, Turčiji in Romuniji. Namen raziskave je bil pridobiti vpogled v obstoječe sisteme zbiranja in predelave organskih odpadkov, vedenje prebivalcev glede ločevanja odpadkov, infrastrukturne izzive in ozaveščenost o pomenu krožnega gospodarstva. Raziskava je pokazala različne ravni uspešnosti med državami, pri čemer so nekatere države dosegle velik napredek pri ravnanju z organskimi odpadki, medtem ko druge še vedno zaostajajo zaradi pomanjkanja infrastrukture in ozaveščenosti.

Glavne ugotovitve raziskave:

- Različne ravni razvoja infrastrukture: Države, kot sta Slovenija in severni del Italije, že imajo učinkovite sisteme za ločeno zbiranje in obdelavo organskih odpadkov. Nasprotno pa Grčija, Turčija in Romunija še vedno zaostajajo pri vzpostavljanju ustreznih naprav za zbiranje in obdelavo teh odpadkov.
- Pomanjkanje vedenja in ozaveščenosti o segregaciji: Kljub dobrim namenom se prebivalci v številnih državah ne zavedajo dovolj pomena ločevanja organskih odpadkov. Zlasti v Grčiji in Romuniji je raziskava pokazala nizko raven ozaveščenosti in pomanjkanje zaupanja v sisteme ravnanja z odpadki.
- Okoljska vzgoja in vedenje mladih: Raziskava je pokazala, da so mlajše generacije bolj dovzetne za spremembe vedenja, zlasti ko gre za recikliranje in krožno gospodarstvo. Vendar so izobraževalni programi o trajnostnem ravnanju z odpadki v šolah še vedno premalo razviti.

Na podlagi teh ugotovitev se pripravljajo priporočila za posamezne države, ki obravnavajo specifične izzive in ponujajo rešitve za izboljšanje praks ravnanja z organskimi odpadki.

PRIPOROČILA ZA POSAMEZNE DRŽAVE

Španija

Stanje

Španija je že naredila pomembne korake pri ločevanju organskih odpadkov, zlasti v regijah, kot sta Baskija in Katalonija. Vendar se podeželska območja in nekatere manj razvite regije še vedno soočajo s pomanjkanjem infrastrukture in slabšo ozaveščenostjo prebivalstva. Stopnja ločenega zbiranja organskih odpadkov je na teh območjih bistveno nižja, kar povzroča onesnaževanje okolja in nižje stopnje recikliranja.

Priporočila

- **Izboljšanje in razširitev sistemov ločenega zbiranja:** Španija mora zagotoviti dodatna sredstva za razširitev obstoječih sistemov ločenega zbiranja, zlasti na podeželskih in manj razvitih območjih. Za boljše ravnanje z organskimi odpadki je ključnega pomena uvedba nacionalnih programov, ki bodo občinam olajšali dostop do opreme in usposabljanja.
- **vlaganje v lokalne obrate za kompostiranje in bioplin:** Spodbujati je treba razvoj lokalnih kompostarn in bioplinarn, ki omogočajo decentralizirano obdelavo organskih odpadkov in zmanjšujejo odvisnost od centralnih obratov.
- **kampanje za ozaveščanje in izobraževanje javnosti:** Pomembno je, da vlada izvaja obsežne kampanje za ozaveščanje o ločevanju in predelavi organskih odpadkov. Te kampanje morajo biti namenjene predvsem podeželskim območjem in manjšim mestom, kjer je stopnja ozaveščenosti nižja. Zlasti pomembno je spodbujati sodelovanje mladih v okviru šolskih programov.

PRIPOROČILA ZA POSAMEZNE DRŽAVE

Grčija

Stanje

Grčija ima velike težave z ravnanjem z organskimi odpadki. Ločeno zbiranje je omejeno, infrastruktura za obdelavo teh odpadkov pa je slabo razvita. Večina odpadkov se odlaga na odlagališča, kar povzroča okoljske težave, kot so emisije toplogrednih plinov, Prebivalci poročajo o nizkem zaupanju v sisteme ravnanja z odpadki, kar zmanjšuje tudi njihovo pripravljenost za sodelovanje pri ločevanju.

Priporočila

- Vzpostavitev celovitega sistema ločevanja odpadkov: Grčija bi morala pripraviti nacionalni načrt za vzpostavitev ločenih zabojnikov za organske odpadke in zagotoviti, da so vsa gospodinjstva ustrezno opremljena. Lokalni organi bi morali sodelovati z zasebnim sektorjem pri izgradnji obratov za obdelavo organskih odpadkov, kot so obrati za kompostiranje in bioplin.
- Izboljšanje javnega zaupanja in preglednosti: Da bi povečali pripravljenost javnosti za sodelovanje, je treba izboljšati preglednost lokalnih občinskih podjetij. Prebivalcem je treba pokazati, kako ločevanje odpadkov prispeva k zmanjšanju količine odpadkov na odlagališčih in k proizvodnji obnovljive energije.
- Okoljsko izobraževanje in mladinski programi: Grčija mora v šolske programe vključiti več okoljskih vsebin o trajnostnem ravnanju z odpadki. Mlajše generacije so bolj dovzetne za spremembe in bi jim bilo treba omogočiti, da se vključijo v projekte kompostiranja in recikliranja.

PRIPOROČILA ZA POSAMEZNE DRŽAVE

Slovenija

Stanje

Slovenija ima visoko stopnjo ločevanja in recikliranja, zlasti v urbanih območjih, kot je Ljubljana, ki že izvaja politiko "nič odpadkov". Vendar pa podeželska območja zaostajajo pri vzpostavitvi ustrezne infrastrukture za zbiranje in obdelavo organskih odpadkov. Lokalni prebivalci pogosto nimajo dostopa do kompostarn, kar ovira učinkovito predelavo.

Priporočila

- Razširitev ločenega zbiranja na podeželju: obstoječe sisteme za ločeno zbiranje organskih odpadkov je treba razširiti na podeželje. Vzpostavitev manjših, lokalno upravljanih kompostarn bi lahko zmanjšala stroške prevoza in izboljšala učinkovitost ravnanja z odpadki.
- Spodbujanje programov skupnostnega kompostiranja: Podeželske skupnosti bi morale biti vključene v programe kompostiranja, ki vključujejo kmetijske prakse in sodelovanje med gospodinjstvi. To bi omogočilo lokalno predelavo komposta in njegovo uporabo v kmetijske namene, kar bi zmanjšalo potrebo po sintetičnih gnojilih.
- Izboljšanje okoljskega izobraževanja: Slovenija mora povečati podporo okoljskemu izobraževanju v šolah, s posebnim poudarkom na mlajših generacijah. Spodbujati je treba tudi projekte, ki vključujejo mlade v lokalne pobude za kompostiranje in recikliranje.

PRIPOROČILA ZA POSAMEZNE DRŽAVE

Italija

Stanje

V Italiji obstajajo velike razlike med severnim in južnim delom države glede ravnanja z organskimi odpadki. Severne regije, kot sta Trentinsko-gornje Poadižje in Lombardija, že imajo vzpostavljene učinkovite sisteme ločevanja in obdelave odpadkov, medtem ko južne regije zaradi pomanjkanja infrastrukture in finančnih sredstev zaostajajo.

Priporočila

- standardi za ločevanje organskih odpadkov, ki bi veljali po vsej državi. Ta pristop bi zmanjšal velike razlike med severnimi in južnimi regijami ter zagotovil večjo enotnost pri zbiranju in obdelavi organskih odpadkov.
- Povečanje naložb v južnih regijah: Za izboljšanje sistemov ločevanja v južnih regijah je treba povečati naložbe v infrastrukturo za obdelavo organskih odpadkov, zlasti v obrate za kompostiranje in bioplin. Te naložbe je treba podpreti z javno-zasebnimi partnerstvi, da se pospeši gradnja obratov.
- Spodbude za gospodinjstva: Vlada bi morala uvesti finančne spodbude za gospodinjstva, ki aktivno sodelujejo pri ločevanju organskih odpadkov. To bi lahko vključevalo znižanje računov za komunalne storitve ali davčne olajšave za tiste, ki učinkovito ločujejo in predelujejo odpadke.
- kampanje za ozaveščanje javnosti: Italija bi morala izvesti obsežne kampanje ozaveščanja o pomenu ločevanja organskih odpadkov ter o prednostih recikliranja in kompostiranja. Te kampanje bi morale biti še posebej intenzivne v južnih regijah, kjer je stopnja ozaveščenosti nižja.

PRIPOROČILA ZA POSAMEZNE DRŽAVE

Turčija

Stanje

Turčija se sooča s pomanjkanjem učinkovitega sistema za ravnanje z organskimi odpadki. Večina organskih odpadkov se še vedno odlaga na odlagališčih, kar ima negativne posledice za okolje, kot so emisije toplogrednih plinov in onesnaževanje podtalnice. Manjka infrastruktura za ločeno zbiranje in obdelavo organskih odpadkov, zlasti na podeželju.

Priporočila

- Vzpostavitev nacionalnega sistema ločevanja odpadkov: Turčija mora vzpostaviti celovit sistem ločevanja organskih odpadkov, ki bo vključeval gospodinjstva, industrijo in javne ustanove. Ta sistem mora temeljiti na izgradnji ustrezne infrastrukture, kot so obrati za kompostiranje in bioplin, da se zmanjša odvisnost od odlagališč.
- Sodelovanje z zasebnim sektorjem: Turčija bi morala spodbujati sodelovanje z zasebnimi podjetji, ki bi lahko vlagala v infrastrukturo za obdelavo organskih odpadkov. To bi zmanjšalo finančno breme lokalnih organov in povečalo učinkovitost sistemov zbiranja odpadkov.
- Izobraževalne kampanje za prebivalstvo: Država bi morala izvajati obsežne kampanje ozaveščanja prebivalstva o pomenu ločevanja in predelave organskih odpadkov. Te kampanje morajo poudarjati okoljske in gospodarske koristi ločevanja ter vključevati šole in lokalne skupnosti kot ključne zainteresirane strani.
- Spodbujanje uporabe bioplina: Turčija mora povečati naložbe v bioplinarne, ki bodo omogočile pretvorbo organskih odpadkov v energijo. To bi zmanjšalo obremenitev odlagališč in prispevalo k trajnostni proizvodnji energije v skladu s cilji trajnostnega razvoja.

PRIPOROČILA ZA POSAMEZNE DRŽAVE

Romunija

Stanje

Romunija se sooča z nizkimi stopnjami recikliranja in ločevanja organskih odpadkov. Večina organskih odpadkov še vedno konča na odlagališčih, kar močno obremenjuje okolje. Infrastruktura za obdelavo organskih odpadkov je nezadostna, zlasti na podeželju, kjer prebivalci nimajo dostopa do ustreznih sistemov za ločevanje odpadkov.

Priporočila

- Vzpostavitev učinkovitega sistema za ločevanje organskih odpadkov: Romunija mora vzpostaviti bolj strukturiran sistem ločevanja organskih odpadkov, vključno z vzpostavitvijo ločenih zabojnikov za gospodinjstva in uvedbo lokalnih zbirnih centrov za organske odpadke. Potrebna je usklajena strategija med nacionalnimi in lokalnimi organi.
- Povečajte naložbe v infrastrukturo za recikliranje: Da bi izboljšali možnosti obdelave organskih odpadkov in zmanjšali količino odpadkov na odlagališčih, je treba povečati naložbe v obrate za kompostiranje in bioplin.
- Lokalne pobude za kompostiranje: Romunija bi morala spodbujati lokalne pobude za kompostiranje, zlasti v podeželskih skupnostih, kjer lahko kmetije uporabljajo kompost kot naravno gnojilo. Kompostarne v skupnosti bi pripomogle tudi k zmanjšanju stroškov prevoza odpadkov.
- Izobraževalne kampanje za ozaveščanje: Romunija mora izvesti obsežne kampanje za ozaveščanje o pomenu ločevanja in predelave organskih odpadkov. Te kampanje morajo biti namenjene manj razvitim regijam, kjer prebivalci nimajo dostopa do ustreznih informacij in sistemov.

Zaključek

Na podlagi raziskav in analiz o stanju na področju ravnanja z organskimi odpadki v državah, ki sodelujejo v projektu Circular Organic Management (COM), je jasno, da so potrebni celoviti in usklajeni ukrepi na več ravneh. Ugotovitve raziskave kažejo, da med državami obstajajo velike razlike, tako glede razpoložljivosti infrastrukture kot glede ravni ozaveščenosti prebivalstva o pomenu ločevanja in predelave organskih odpadkov. Kljub napredku v nekaterih državah, na primer v Sloveniji in severni Italiji, se številne države še vedno soočajo s strukturnimi izzivi, pomanjkanjem finančnih sredstev in nezadostnimi izobraževalnimi programi.

Priporočila v tem dokumentu so prilagojena posebnim potrebam vsake države in se osredotočajo na:

- Izboljšanje infrastrukture za ločeno zbiranje in predelavo organskih odpadkov, zlasti na podeželju in v manj razvitih regijah.
- spodbujanje okoljske vzgoje, zlasti med mladimi, da bi spodbudili trajnostne navade in večjo pripravljenost za sodelovanje pri ločevanju odpadkov.
- povečanje zaupanja v lokalne organe in sisteme ravnanja z odpadki z večjo preglednostjo in boljšim vključevanjem državljanov v postopke odločanja.

Na evropski ravni se usklajujejo številne pobude, kot je evropski zeleni dogovor, katerega cilj je prehod na krožno gospodarstvo in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030. Ta politika je usmerjena v trajnostni razvoj, pri čemer ima krožno gospodarstvo ključno vlogo pri zmanjševanju okoljskega odtisa. Ukrepi, kot sta direktiva o odpadkih in akcijski načrt za krožno gospodarstvo, od držav članic zahtevajo, da izboljšajo svoje sisteme ravnanja z odpadki, vključno z zmanjšanjem količine odpadkov, ki se odlagajo, ter povečanjem stopnje recikliranja organskih in drugih odpadkov

Evropska unija (EU) že podpira razvoj projektov, kot je COM, ki se osredotočajo na ozaveščanje in izobraževanje javnosti ter razvoj infrastrukture za učinkovitejše ravnanje z odpadki. Na ravni EU so ključni ukrepi naslednji:

- Finančna podpora projektom v okviru programov, kot sta Erasmus+ in Obzorje Evropa, ki prispevajo k izobraževanju in izboljšujejo okoljske prakse.
- izmenjava najboljših praks med državami članicami EU, da se zagotovi razširjanje učinkovitih rešitev po vsej Uniji, zlasti v državah, ki zaostajajo pri izvajanju sistemov ločevanja in recikliranja.
- Krepitev zakonodajnih okvirov, vključno z obveznimi cilji za zmanjšanje količine odpadkov na odlagališčih, povečanje stopnje recikliranja in izboljšanje kakovosti predelave organskih odpadkov.

Na nacionalni ravni je potrebno boljše sodelovanje med vladami, lokalnimi organi in zasebnim sektorjem, saj je uspešno ravnanje z organskimi odpadki ključno za doseganje ciljev krožnega gospodarstva. Ključni dejavniki uspeha vključujejo:

- Krepitev javno-zasebnih partnerstev za naložbe v infrastrukturo za obdelavo odpadkov, vključno z gradnjo kompostarn in obratov za pridobivanje bioplina.
- Izboljšanje izobraževalnih programov na lokalni in nacionalni ravni, vključno s šolskimi projekti, ozaveščanjem in vključevanjem mladih v trajnostne prakse.
- uvedite finančne spodbude za gospodinjstva in podjetja, ki aktivno sodelujejo pri ločevanju in recikliranju organskih odpadkov, ki lahko vključujejo davčne olajšave, subvencije ali popuste na račune za komunalne storitve.

Celovit pristop k trajnostnemu ravnanju z organskimi odpadki bo omogočil izkoriščanje tega dragocenega vira, zmanjšal pritisk na naravne vire in okolje ter ustvaril nova delovna mesta in priložnosti v sektorju krožnega gospodarstva. Z vzpostavitvijo učinkovitih sistemov za zbiranje, predelavo in ponovno uporabo organskih odpadkov bodo države članice EU prispevale k doseganju ciljev evropskega zelenega dogovora in ustvarjanju trajnostne prihodnosti za vse.

Reference

Altroconsumo.it (2022) How green are Italians? Survey on citizens' sustainable behavior: lights and shadows

<https://www.altroconsumo.it/organizzazione/media-e-press/comunicati/2022/inchiesta-comportamenti-sostenibili>

(The) Basque Government (2017). Attitudes of Basque citizens towards the Environment.

https://www.euskadi.eus/contenidos/documentacion/o_17tef3/es_def/adjuntos/17tef3.pdf

Businesscoot.com (2022) The Waste Management Market in Italy

<https://www.businesscoot.com/it/studio-di-mercato/il-mercato-della-gestione-dei-rifiuti-italia>

Bütün Ayhan, A., & Aral, N. (2005). Anaokuluna devam eden altı yaş grubundaki çocukların kavram gelişiminde bilgisayar destekli öğretimin etkisinin incelenmesi. Ankara Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksekokulu

City of Ljubljana (2023) Top Green Achievements <https://www.ljubljana.si/en/ljubljana-for-you/environmental-protection/revival-of-overlooked-areas/>

Cluj-Napoca City Hall. (2020). Compostare comunitară în Cluj-Napoca.

<https://www.primariaclujnapoca.ro/compostare-comunitara/>

Compost at School (Eskolan Konposta) Basque Country <https://www.eskolankonposta.eus/es/>

Di Ciaula, A., Gentilini, P., Laghi, F., Tamino, G., Mocci, M., Migaleddu V. (2014) FORSU Position paper <https://www.isde.it/wp-content/uploads/2014/02/2015-02-Position-Paper-FORSU-finale.pdf>

Dragovic, G. (2022). How Slovenia Became One of the Most Sustainable Countries in Europe Earth.Org <https://earth.org/slovenia-most-sustainable-countries/>

Durmaz, H. (2020) BEU Journal of Science 9 (3), 1415-1424, 2020 9 (3), 1415-1424, 2020). Educational Scale, Greece <https://edu.klimaka.gr/>

esos.gr (2021) Nea Orologio Programma sta Dimotika apo Neo Scholiko Etos 202-22

<https://www.esos.gr/arthra/73283/neo-orologio-programma-sta-dimotika-apo-neo-sholiko-etos-2021-22-meta-tin-entaxi-ton>

esos.gr (2020) Ta Orologia Programmata ton Mathimatou
<https://www.esos.gr/arthra/68112/ta-orologia-programmata-ton-mathimatou-ton-v-kai-g-taxeon-toy-imerisioy-kai-esperinoy>

European Commission (2020) Eurobarometer Special 501: Attitudes of European citizens towards the environment <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2257>

European Commission (2020). Eurobarometrul Special 501: Românii și mediul înconjurător. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2257>

European Commission (2022). Learning for environmental sustainability. European Education Area: Quality Education and Training for all <https://education.ec.europa.eu/news/learning-for-environmental-sustainability>

European Compost Network (2022). ECN Data Report 2022. Composting and Digestate for a Circular Bioeconomy. <https://www.compostnetwork.info/wordpress/wp-content/uploads/ECN-rapport-2022.pdf>

European Environment Agency (2022) <https://www.eea.europa.eu/ims/waste-recycling-in-europe>

European Environment Agency (no date). Country fact sheet: Romania. <https://www.eea.europa.eu/themes/waste/country-fact-sheets/romania>

Eurostat (2019). Municipal waste by waste management operations. <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ten00063/default/table?lang=en>

Eurostat (2021). Waste statistics, Romania. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Waste_statistics

Eurostat (2021). Municipal waste treated in the EU for the period 1995 to 2021 by treatment method https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Municipal_waste_statistics

Eurostat (2021). Municipal waste statistics, Romania. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Municipal_waste_statistics_content/uploads/2022/01/informe_residuos_municipales.pdf

Fărcășanu, R. (2019) Composting in Romania: The Current Status and Perspectives. In: Popa M., Grigore M. (eds) Sustainable Development in the European Union. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-93749-5_6

Galván López, V. (2021) Gestión de residuos municipales. Fundación CONAMA. Madrid. https://www.fundacionconama.org/wp-content/uploads/2022/01/informe_residuos_municipales.pdf

Hellenic Statistical Authority (ELSTAT) (2022). Waste Generation and Treatment 2020. Press Release. <https://www.statistics.gr/en/statistics/-/publication/SOP06/->

Hello Organic (Kaixo Organikoa) Basque Country <https://kaixorganikoa.bilbao.eus/centro-educativo/>

Italian Institute for Environmental Protection and Research (ISPRA) (2022) Urban Waste Report, 2022 Edition https://www.isprambiente.gov.it/files2022/pubblicazioni/rapporti/rapportorifiutiurbani_ed-2022_n-380_agg-23_12_2022.pdf

Italian Institute for Environmental Protection and Research (ISPRA) (2020) Urban Waste Report, 2020 Edition. <https://www.isprambiente.gov.it/en/archive/news-and-other-events/ispra-news/2020/12/ispra-publishes-the-municipal-waste-report-2020-edition>

Italian Institute for Environmental Protection and Research (ISPRA) (2019) Urban Waste Report, 2019 Edition https://www.isprambiente.gov.it/files2019/pubblicazioni/rapporti/RapportoRifiutiUrbani_VersioneIntegrale_n313_2019_agg17_12_2019.pdf

Kahyaoğlu, E. (2011) An Assessment of Environmental Literacy of Turkish Science and Technology Teachers, ODTU METU, <https://open.metu.edu.tr/handle/11511/21163>

Keramitsoglou, K. (2023) Raising Effective Awareness for Circular Economy and Sustainability Concepts Through Students' Involvement in a Virtual Enterprise. Research Gate https://www.researchgate.net/profile/Kiriaki-Keramitsoglou/publication/367665028_Raising_effective_awareness_for_circular_economy_and_sustainability_concepts_through_students'_involvement_in_a_virtual_enterprise/links/63da64f0c465a873a2770826/Raising-effective-awareness-for-circular-economy-and-sustainability-concepts-through-students-involvement-in-a-virtual-enterprise.pdf

Legislation.com Slovenia Primary School Act <https://zakonodaja.com/zakon/zosn>

Ministry of Education and Merit (Italy) (2021) Minister Patrizio Bianchi and Undersecretary Barbara Floridia presented "RiGenerazione Scuola", the Plan for the ecological and cultural transition of schools <https://www.miur.gov.it/web/guest/-/il-ministro-patrizio-bianchi-e-la-sottosegretaria-barbara-floridia-hanno-presentato-rigenerazione-scuola-il-piano-per-la-transizione-ecologica-e-cultu>

Ministry of Environment, Waters and Forests, Romania (2017). Planul Național de Gestionare a Deșeurilor 2017-2030. <https://www.mmediu.ro/articol/planul-national-de-gestionare-a-deseurilor/236>

Ministry of Environment, Waters and Forests, Romania (2021). Planul Național de Acțiune pentru Economia Circulară 2021-2030. <https://www.mmediu.ro/articol/planul-national-de-actiune-pentru-economia-circulara/421>

Ministry of the Environment and Forestry, Turkey (2004)

Ministry of National Education, Romania (2020). www.edu.ro

Ministry of National Education, Turkey (2004, 2013) www.meb.gov.tr

National Environmental Protection Agency, Romania (2020). <http://www.anpm.ro>

(The) Public Environmental Management Society of the Basque Government (IHOBE). (2019). GUÍA PRÁCTICA PARA EL COMPOSTAJE COMUNITARIO EN EL PAÍS VASCO. https://www.euskadi.eus/contenidos/documentacion/guia_compostaje/es_def/adjuntos/guia_compostaje_Pais_vasco_cast.pdf

(The) Public Environmental Management Society of the Basque Government (IHOBE) (2020). Plan de prevención y gestión de residuos de Euskadi 2030. Gobierno Vasco. Vitoria/Gasteiz. Spain.